МОТИВИ

към проекта на Инструкция за условията и реда за провеждане на тестове за установяване на изпълнението на служебните задължения от държавни служители на Министерството на вътрешните работи

I. Причини, които налагат приемането на инструкцията:

През 2017 г. на основание чл. 152а, ал. 2 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР) за уреждане условията и създаване на ред за установяване на изпълнението на служебните задължения от държавни служители в Министерството на вътрешните работи (тестове) в рамките на осъществявания административен контрол е приета Инструкция № 8121з-1302 от 19 октомври 2017 г. за условията и реда за провеждане на тестове за установяване на изпълнението на служебните задължения от държавни служители на Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 87 от 2017 г.).

Към момента на въвеждане, тестовете са считани за иновативна форма на превенция и противодействие на корупционните прояви сред служителите на МВР с по чл. 142, ал. 1 т. 1 и ал. 3 от ЗМВР. Като причини, налагащи приемането на нормативния акт са изтъкнати дефицитите в интегритета, лоялността, лисата на съпричастност към политиките, ценностите, приоритетите, целите и резултатите на някои държавни служители в институцията. Възприето е, че методите, прилагащи се към онзи момент за противодействие на корупцията се развиват постфактум и не са достатъчно ефективни.

С приемането на инструкцията са създадени нови форми за превенция и противодействие на корупцията в Министерството на вътрешните работи. Чрез метода на прякото наблюдение над действията на служителите се осигури възможност за допълнителна форма на контрол, която доведе до множество положителни резултати с превенционен характер спрямо държавни служители, изложени на корупционен риск и уязвимост. Спрямо държавни служители в зависимост от корупционното действие и неговата правна квалификация се предприемат дисциплинарни мерки, ротация и наказателно преследване.

От реалното прилагане на инструкцията през 2019 г. до 2024 г. са проведени над 200 теста, като обект на контрол бяха служители, изпълняващи служебните си задължения единствено по контрол на пътното движение.

Практиката, която се натрупа в периода, в който се прилагат тестовете за установяване на изпълнението на служебните задължения от държавни служители в МВР (тестове) в рамките на осъществявания административен контрол наложи необходимостта от предприемане на изменения, свързани с документооборота и начина на отчитане на резултатите от тях, отчете се и необходимостта от разширяване на приложното поле на инструкцията.

Като допълнителен мотив за изготвянето на нова Инструкция за условията и реда за провеждане на тестове за установяване на изпълнението на служебните задължения от държавните служители на Министерството на вътрешните работи следва да се посочи изпълнението на препоръката на Групата държави срещу корупцията (GRECO), отразена Петия кръг от оценки за България, с която се цели „*да се засили системата за проверка на сигурността в полицията, включително като се гарантира, че проверките за почтеност се*

извършват преди назначаването и на редовни интервали по време на кариерата на служителите на полицията, в зависимост от тяхната изложеност на корупционни рискове и необходимите нива на сигурност".

II. Цели, които се поставят с приемането на инструкцията:

С проекта на инструкция се цели облекчаване на административната тежест при нейното прилагане чрез промяна на начина на отчитане на тестовете и уведомяването на структурата и служителите, обект на тест, както и прецизиране дефиниции на принципите и забраните, въведени в проекта на инструкция, както и на понятието тест . С разпоредбата на чл. 9 се цели предвиждане на възможността за разширяване на приложното поле на тестовете чрез използване на аудио-видеозаписни, транспортни и комуникационни средства, информация от автоматизирани информационни системи на МВР при условията, предвидени в действащите нормативни и вътрешно-служебни актове.

С цел изпълнението на функции по превенция на корупцията от дирекция „Инспекторат" на Министерството на вътрешните работи (ДИ - МВР), е създадена възможност в чл. 10 от проекта инструкцията и директора на ДИ - МВР да прави предложения за провеждане на тестове.

С оглед обезпечаване с доказателства на едно бъдещо дисциплинарно производство и спазване разпоредбите от Инструкция № 8121з-877 от 6 юли 2021 г. за дисциплината и дисциплинарната практика в Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 59 от 2021 г.; изм., бр. 55 от 2023 г.) забраната за посочване в справката на данни за плана, служителите и други лица, които са били включени в проверката, използвани ресурси, методи или друга класифицирана информация е премахната.

III. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

За приемането на проекта на Инструкция за условията и реда за провеждане на тестове за установяване на изпълнението на служебните задължения от държавните служители на Министерството на вътрешните работи не са необходими допълнителни разходи/трансфери и други плащания, които да бъдат одобрени по бюджета на Министерството на вътрешните работи за сметка на бюджети по държавния бюджет.

Прилагането на проекта на инструкция ще се изпълнява в рамките на утвърдения бюджет на Министерството на вътрешните работи за съответната година.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет.

IV. Очаквани резултати от прилагането:

С приемането на нормативния акт ще се постигне засилен превантивен ефект и въздействие спрямо държавните служители с полицейски правомощия. Ръководството на структурата, обект на проверка ще може да приложи в пълнота дисциплинарните си правомощия и ще може да предприеме мерки по превенция.

Проектът предлага и по-широко определение на понятието тест, уреден в чл. 2, като освен симулация на реално съществуващи ситуации, са определени видове действията и лицата, които извършват и които са обект на тестове и начин на протичане на теста.

С разпоредбата на чл. 9 се предвижда възможността за разширяване на приложното поле на тестовете чрез използване на аудио-видеозаписни, транспортни и

комуникационни средства, информация от автоматизирани информационни системи на МВР при условията, предвидени в действащите нормативни и вътрешно-служебни актове.

Урежда се изрично и възможността за привличане на служители от други структурни звена на МВР при провеждане на теста с оглед използване на тяхната професионална експертиза.

Ще се подобри изпълнението на функции по превенция на корупцията от дирекция „Инспекторат“ на Министерството на вътрешните работи (ДИ - МВР), като е създадена възможност в чл. 10 от проекта на инструкцията и директора на ДИ - МВР да прави предложения за провеждане на тестове.

Ще се улесни и подобри обезпечаването с доказателства на едно бъдещо дисциплинарно производство и спазване разпоредбите от Инструкция № 8121з-877 от 6 юли 2021 г.(обн., ДВ, бр. 59 от 2021 г.; изм., бр. 55 от 2023 г.) за дисциплината и дисциплинарната практика в Министерството на вътрешните работи забраната за посочване в справката на данни за плана, служителите и други лица, които са били включени в проверката, използвани ресурси, методи или друга класифицирана информация е премахната.

V. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

С проекта на акт не се предвижда въвеждане на правото на Европейския съюз.

Разглежданата материя е предмет на национална уредба. С оглед на това, с проекта не се въвеждат разпоредби от правото на Европейския съюз, поради което не следва да се изготвя анализ за съответствие с него и не е приложена таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.

Проектът на нормативен акт е публикуван на интернет страницата на Министерството на вътрешните работи и на Портала за обществени консултации към Министерския съвет, съгласно изискванията на чл. 26 от Закона за нормативните актове (ЗНА).

На основание чл. 26, ал. 4 от ЗНА срокът за провеждане на обществени консултации по проекта е 30 дни.